

POSTI- JA TELEHALLITUKSEN

KIERTOKIRJEKOKOELMA

1982

No 1

No 1

Kiertokirje

Pääjohtaja Pekka Tarjanteen uudenvuodentervehdys
posti- ja telelaitoksen henkilökunnalle

Tämä uudenvuodentervehdykseni laitoksemme henkilökunnalle on posti- ja telelaitoksen ensimmäinen. Laitoksemme nimihän vaihtui viime kesäkuun alusta vastaamaan paremmin nykyistä tehtäväämme.

Me perustamme toimintamme hyviin perinteisiin. Toivon, että nimenmuutos osoittaa, että olemme valmiita sopeuttamaan toimintamme uuden ajan uusiin haasteisiin. Nimenmuutos liittyi suurempiin uudistuksiin. Samana päivänä astui voimaan laki posti- ja telelaitoksesta sekä uusittu hallintoasetuksemme. Näin voidaan väittää, että toimintamme on ensi kertaa vuosisataisen historiamme aikana laillistettu. Enemmän kuin keskushallintomme organisaatiouudistus herätti julkista huomiota poikkeuksellisen pitkäksi venynyt ylijohtajien ja johtajien nimitysprosessi. Joulukuun alusta saatiin vihdoinkin väki kokoon ja nyt voimme uusin reippain ja vakain mielin lähteä 1980-luvun haasteiden kimppuun. Tavoitteemme on edelleen kehittää yritysjohtamistamme ja tulostavasti vastaamaan entistä paremmin ajan vaatimuksia.

Takanamme on vaiherikas ja työntäyteinen vuosi. Vuoden uurastus on saatu päätökseen. Olemme uuden ovella ja katseemme kohdistuvat tulevaan. Paikallaan on palauttaa myös mieliin se, mitä vuoden aikana on jäänyt taaksemme.

Kulunut vuosi on ollut tasaisen rakentamisen kautta sekä posti- että teletoimissa. Olemme kehittäneet toimintaamme ja koneistoamme. Olemme luoneet uusia tietoliikennejärjestelmiä ja ottaneet käyttöön uusia palveluja. Olemme toteuttaneet laitoksemme tietoliikennepoliittista linjaa, tarpeen mukaan kovallakin kädellä. Olemme kukin paikallamme pyrkineet vastaamaan siitä, että maamme tietoliikennettä hoidetaan meille uskotun tärkeän ja vaativan roolin mukaisesti niin hyvin kuin me alan ammattilaisina olemme kyenneet ja taitaneet. Olemme saattaneet työmme vuoden vaihtuessa tilinpäätökseen. Tämä työmme maamme tietoliikenteen parhaaksi on ollut tuloksellista.

Laitoksemme päätoimialojen tarkastelussa perinteisesti on aina ensimmäisenä käsitelty postitointia ja vasta toisena teletointa. Tällä kertaa teen poikkeuksen ja aloitan teletoimesta. Onhan teletoimi jo jokunen aika sitten ohittanut liikevaihtonsa osalta postitoimen.

Vuonna 1980 ohitettiin teletoimissa merkittävä virstanpylväs: maamme puhelinliikenteen automatisointi saatettiin loppuun. Jo samaan aikaan ammuttiin lähtölaukaus maamme tiedonvälityksen uudelle aikakaudelle, digitaalikaudelle. Ryhdyimme rakentamaan huomispäivän palvelujen edellyttämää tekniikkaa — niin sanoimme silloin. Nyt tämä tekniikka on jo tosiasia kaukopuhelinliikenteessämme. Elokuussa otettiin käyttöön ensimmäinen suuri digitaalinen kaukokeskus Lahdessa. Ja jatkoa seuraa. Seuraavina vuorossa ovat Jyväskylä, Oulu, Kuopio ja Rovaniemi. Suunnitelmien mukaan kuluvan vuosikymmenen lopulla digitaalisiin keskuksiin on liitetty jo lähes 60 prosenttia rakennetuista kaukojohtoliittymistä. Digitekniikan tulo keskuksiin merkitsee tuntuvia hyötyjä asiakkaillemme.

Yleisen datasiirtoverkon rakennustyö on nyt saatu valmiiksi. Jo viime keväänä

verkossa aloitettiin koeliikenne ja marraskuun alusta verkko otettiin normaaliin käyttöön. Liike-elämän ja yhteiskunnan toimivuus on jo tällä hetkellä huomattavan paljon atk:n ja sen kautta datasiirron varassa. Toiminnan jatkuvuuden varmistamiseksi ja yritysten välisten viestintämahdollisuuksien luomiseksi posti- ja telelaitos suunnitteli atk:n lähtökohdista yleisen datasiirtoverkon. Se on itsenäinen verkko omine keskuksineen, siirtojärjestelmineen, tilaajalaitteineen ja ylläpito-toimintoineen. Ydv on datasiirron perusverkko, jota jatkossa tullaan kehittämään vastaamaan yhä paremmin datasiirtopalvelujen, DATEX-palvelujen, tarpeita sekä toisaalta tarjoamaan datasiirron perusverkkoon tukeutuen uusia telepalveluja, kuten teletex ja datafax.

Myös pohjoismaisen automaattisen NMT-autopuhelinjärjestelmän rakennustyö on edennyt hyvää vauhtia. Koeliikenne on aloitettu Etelä-Suomessa. Tarkoituksena on, että maaliskuun alussa, jolloin varsinaisen toiminnan on määrä virallisesti alkaa, liikennöinti olisi mahdollista Pori—Tampere—Lahti—Heinola—Kouvola—Hamina -linjan eteläpuolella. Vuonna 1986 verkko ulottuu Rovaniemen korkeudelle.

Pohjoismaisella tasolla on syytä myös panna merkille, että marraskuussa tehdyllä Pohjoismaiden ministerineuvoston päätöksellä tv-satelliittiyhteistyökin on astunut askeleen eteenpäin.

Eteenpäin on astumassa askeleitaan oman laitoksemme piirissä teletex ja videotex, joiden kummankin parissa valmistelupäätökset seuraavat toisiaan.

Nämä ja erinäiset muut hankkeet osoittavat teletoimen tämän hetken tilaa, jolle luonteenomaista on voimakas kehitys — ja nimenomaan asiakkaidemme omien tarpeiden pohjalta. On selvää, että me emme toiminnassamme luo uusia palveluja ja rakenna uusia tietoliikenneverkkoja vain niiden itsensä vuoksi. Toimintamme suunnan sanelee yhä kasvava erikoispalvelujen ja yhä monipuolisempien tietoliikenneverkkojen kysyntä asiakkaidemme tietoliikennetarpeiden tyydyttämiseksi.

Vaikka en mielelläni lukeudu valittelijoiden joukkoon, minun on pakko valittaa maamme telepoliittista tilannetta. Kuluneen vuoden aikana tilanne ei telerintamalla ole selkiintynyt. Pikemminkin se on juuttunut yhä syvempään liejuun. Tilanne ”kentällä” yksittäisten toimilupalaitosten kanssa meillä on ollut perinteisesti hyvä — käsitykseni mukaan se on tyydyttävä myös tänä päivänä. Yhdessä on voitu työskennellä asiakkaidemme parhaaksi. Sen sijaan toimilupalaitoksia yhteisesti edustava liitto on lähtenyt armottomaan sotaan saavuttaakseen alueellisen monopolin koko teletoimessa. Saatuaan oikeuskanslerilta kanteluunsa hylkäävän päätöksen Puhelinlaitosten liitto irtisanoi kymmenen vuotta toimineen datasiirtosopimuksen vaikeuttaen täten asiakkaiden datasiirtopalveluja. Viimeksi liitto on vuoden propagandakampanjansa päätteeksi ilmoittanut puuhaavansa valitoksia Korkeimpaan Hallinto-Oikeuteen.

Telepoliittisessa keskustelussa ja toimenpiteitä tarkasteltaessa tulee muistaa, että meillä — posti- ja telelaitoksella — on säännösten mukainen vastuu maamme teletoimen hoidossa. Meidän tulee tämä vastuumme myös kantaa. ”Koirat haukkuvat, mutta vankkurit kulkevat”.

Liikenneministeriön asettaman telalakityöryhmän työn tulokset tulevat merkittävään, näin uskon, jo vuoden -82 alkupuolella selkeää askelta eteenpäin. Tähän on syytä ainakin asettaa toiveet. Telekiistassa on päästävä eteenpäin ja selvät, tilanteen selkeyttävät säännökset on saatava aikaan.

Postitoimen tuloksia tarkasteltaessa on heti alkuun todettava lähetysten kulunopeudessa tapahtunut kehitys. Kulunut vuosi on merkinnyt nopean ja varman palvelun vakiintumisen aikaa. Saavuttamamme hyvä kansainvälinen taso alkaa tulla tutuksi myös asiakaskunnallemme ja luottamus postin toimintaan on hyvää vauhtia parantumassa. Se näkyy monin eri seikoin. Kiitos kaikille tässä työssä mukana olleille on paikallaan. Tuloksista näkyy, että ammatti-ihmiset ovat asialla.

Postitoimessa vuoden vaihe on eräänlaista huohtamisen aikaa. Takana ovat joulupostiruuhat ja veronpalautukset. Aikaa huokailuun ei kuitenkaan ole, sillä

veroposti työllistää postilaisia vielä tammikuussa ja tänä vuonna parhaillaan on menossa vielä tasavallan presidentin valitsijamiesvaalien ennakoäänestys vaaliposteineen. Jos edellä jaoin kiitosta lähetysten kulkunopeuden ja -varmuuden kehittäjille ja niistä vastaaville, on kiitos varmasti myös paikallaan myös niille postilaisille, jotka näistä vuodenlopun ja -vaihteen ruuhkista ovat laitoksemme puolesta vastaamassa. Saamieni selvitysten ja omakohtaisten kokemusteni perusteella kaikki on sujunut ja tuntuu sujuvan varsin mainiosti. Joudun tässäkin toistamaan äskeisen huomautukseni ammatti-ihmisten asialla olemisesta.

Postitoimeen liittyvistä yksittäisistä kysymyksistä haluan mainita tässä yhteydessä vain joitakin.

Muutama vuosi sitten selviteltiin ns. TUPA-työryhmän puitteissa erilaisia posti-toimipaikoissamme toteutettavia lisäpalveluja niin perinteisen postitoimen kuin aivan uusien vähemmän postaalisten palvelujen piiristä. Nyt parin vuoden aikana tätä TUPA-työryhmän mietintöä on toiminnallistettu työryhmän ehdotusten pohjalta. Saadut tulokset ja kokemukset ovat olleet myönteisiä. Uskon, että tätä työtä kannattaa jatkaa. Tätä kautta me saamme paitsi uutta ilmettä laitoksellemme myös elintärkeää tulonlisää. Ehkä vähäisen tuntuista, mutta sillä saattaa olla keskeinen merkitys laajan toimipaikkaverkkomme säilyttämisen kannalta. Kannattaa siis poimia marjakin maasta!

Toimipaikkaverkkomme osalta olemme huolestuneena panneet merkille harvempaan asuttujen seutujen kauppakuolemat. Tällaisten kauppojen yhteydessä on tyyppillisesti toiminut myös postitoimipaikka — normaalisti postiasema II. Kaupan lopettaessa toimintansa on myös postitoimipaikka jouduttu lopettamaan yksinkertaisesti siksi, että useimmiten seudulta ei löydy työn jatkajaa. Onneksi meillä on viime vuosina löytynyt lääkkeeksi postipalveluautolinjan perustaminen. Postipalveluautot ovat osoittautuneet erinomaiseksi ratkaisuksi haja-asutusalueiden ongelmiin. Asiakkaamme ovat lähes poikkeuksetta olleet tyytyväisiä ppa-linjojen hyvään palveluun. Monissa tapauksissa ppa-linjan perustaminen onkin merkinnyt tuntuvaa postin palvelutason paranemista.

Harvaan asutuilla seuduilla toteutetusta postinjakelun yhteydessä suoritettavien lisäpalvelujen kokeilusta valmistuu lähiaikoina raportti. Tähän mennessä saadut kokemukset ovat olleet hyviä ja antoisia. Uskon, että tätä palvelumuotoa meidän kannattaa jatkossa kokeilusta saatujen tulosten pohjalta kehittää ja että tämä palvelu on tullut jäädäkseen.

Samaa voidaan sanoa myös sanomalehtien varhaisjakelussa toteutetuista toimenpiteistä. Ns. SAVA-työryhmän raportin mukaan sanomalehtien varhaiskannossa on posti- ja telailaitoksen ja yksityisten jakeluorganisaatioiden kanssa päästy keskinäisen työnjaon sopimisessa hyvään vauhtiin. Laitoksemme osuus varhaiskannossa on lisääntynyt ja järjestelmän käyttöönotto on saanut tarvittavaa tukea myös valtiovallan piiristä. Tämä on hyvä tie, jota kannattaa jatkaa yhteistyössä eri osapuolien kanssa.

Laitoksemme taloudellinen tulos muodostui päättyneenä vuonna tyydyttäväksi. Liikenteen määrässä tapahtui selvää kasvua. Erityisesti postiliikenteen kasvu oli odotettua suurempaa.

Posti- ja telailaitoksen hoitaman tietoliikenteen reaalituloilla mitattu volyymi kasvoi vuodesta 1980 vuoteen 1981 runsaat 8 %. Kun kymmenen aikaisemman vuoden keskimääräinen kasvu oli vuodessa noin 6,8 %, voidaan vuotta 1981 pitää keskimääräistä voimakkaamman kasvun vuotena. Postiliikenne näyttää kasvaneen 6 % ja teleliikenne vajaa 10 %. Postiliikenteen kolmen edellisen vuoden keskimääräinen kasvu on ollut 4 %. Uskon, että kasvun keskeisenä osatekijänä on ollut asiakkaidemme luottamuksen paluu laitoksemme toimintaan. Myös teleliikenteen kasvu oli kolmen edellisen vuoden keskimääräistä kasvua suurempi, tosin vain vajaan prosenttiyksikön luokkaa.

Postiliikenteen tariffit nousivat vuoden aikana 9 %, mutta teleliikenteen tariffit sen sijaan laskivat 5,1 %. Teleliikenteen tariffien laskun syynä oli kesäkuun alussa tapahtunut kotimaisten kaukopuhelujen ilta- ja viikonloppualennus 25 %:sta

50 %:iin. Posti- ja telelaitoksen hoitaman tietoliikenteen tariffi-indeksi nousi vuoden aikana vain 0,5 %.

Vaikka tariffien nousu jäikin näin vähäiseksi, oli laitoksen taloudellinen tulos, kuten edellä totesin, tyydyttävä. Huolimatta siitä, että eläkevastuutamme nostettiin 15 %:sta 19 %:iin maksetuista palkoista käyttömenojemme kasvu saatiin pysymään kurissa. Ilman tuota eläkevastuuprosenttimme nostamista olisivat käyttömenomme kasvaneet vain vajaat 2 prosenttia.

Käyttämällä samoja poistoperusteita kuin viime vuonna muodostunee posti- ja telelaitoksen tilinpäätös vuodelta 1981 postitoimen osalta 170 miljoonaa markkaa alijäämäiseksi ja teletoimen osalta 310 miljoonaa markkaa ylijäämäiseksi. Kokonaisylijäämä on siis noin 140 miljoonaa markkaa. Se merkitsee 5 %:n korkoa posti- ja telelaitoksen keskimääräisen käyttö- ja vaihto-omaisuuden sitomalle pääomalle.

Edellä koskettelemani kysymykset laitoksemme viime vuoden toiminnan tuloksista antavat meille aihetta todeta myös keskenämme, laitoksemme omassa piirissä, että toimintamme on ollut tarkoituksenmukaista ja meille annettujen tavoitteiden toteuttamisen kannalta hyvää. Joutuukin kysymään, miksi monella meistä tänä päivänä vielä on mielessään ja sydämessään laitostamme ja sen toimintaa vähättelevä asenne. Vähättelemällä laitostamme vähättelemme myös itseämme. Mehän yhdessä tämän posti- ja telelaitoksen muodostamme.

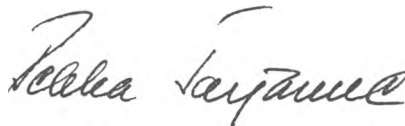
On selvää, että näinkin suuressa valtion laitoksessa on olemassa byrokraattisia koukeroita, jotka joskus vihastuttavat mutta joskus jopa naurattavat. Monet näistä koukeroista aiheutuvat laitoksemme ulkopuolisista syistä. Itsehän me, käsitykseni mukaan, olemme kaikki pyrkimässä eroon turhasta byrokatiasta, turhasta tärkeilystä ja tyhjäkäynnistä. Me olemme tietoliikenteen ammattilaisia tai erikoisalojen asiantuntijoita kukin paikallamme. Meidän toimintamme kestää arvostelun ja päivänvalon. Me teemme työtä, jonka tärkeys on yleisesti tunnustettua. Meillä on tiettyjä yhteiskunnallisia velvoitteita, ja me vastaamme niistä. Mitä syytä meillä siis olisi väheksyä toimintaamme ja turhaan kainostella saavutuksiamme. Jos me itse emme ole ylpeitä ammattitaidostamme ja työmme tuloksista, kuka sitten sitä olisi meidän puolestamme. Puutteet ja keskinäiset ristiriidat me voimme sopia keskenämme — ja meidän tulee niin voida tehdä — turha meidän on lähteä suurentelemaan ongelmiamme maailman turuille.

Takavuosien posti- ja televäki oli korkeasti arvostettua ja kunnioitettua joukkoa. Me emme tänä päivänä pyri samanlaiseen mutta omalla ammattitaidollamme, hyvällä palvelullamme ja tehokkaalla toiminnallamme me voimme voittaa takaisin työmme ja toimintamme arvostamisen. Sen me olemme ansainneet.

Näissä mietteissä toivotan koko posti- ja telelaitoksen henkilökunnalle hyvää ja menestyksellistä uutta vuotta.

Helsingissä tammikuun 1 päivänä 1982.

Pääjohtaja

Pekka Tarjanne